

The Thai Silk Economic Symposium
เศรษฐกิจไหมไทยและการจัดการเชิงสัมปยุต

เส้นทางไหมไทยใครกำหนด

ดร. พิชญ์ นิตยัเสมอ

**เอกสารประกอบการกล่าวเปิดสัมมนา The Thai Silk Economic
Symposium**

ณ โรงแรมมิราเคิลแกรนด์

12 ตุลาคม 2548

เส้นทางใหม่ไทย ใครกำหนด*

I. FTA

1. การจัดทำ FTA เป็นการให้สิทธิพิเศษทางการค้า (Preferential Treatment) และความร่วมมือ (Cooperation) เป็นกรณีพิเศษระหว่างประเทศคู่ค้าเพื่อขยายการค้าและการลงทุนระหว่างกัน เป็นที่น่าสังเกตว่า FTA ไม่ได้นำประเด็นเรื่องการอุดหนุนภายในประเทศมาเจรจาต่อรอง โดยเฉพาะเรื่องสินค้าเกษตร กรอบการปฏิบัติในขณะนี้ยังคงใช้ข้อสรุปที่เป็นผลลัพธ์จากการเจรจาในรอบอูรุกวัยภายใต้ *1994 WTO Agreement on Agriculture (AOA)* เป็นแนวทางให้ประเทศสมาชิกถือปฏิบัติ¹ เนื่องจากการเจรจาในรอบโดฮาที่เริ่มต้นตั้งแต่ปลายปี 2001 (ในขณะนี้) ยังไม่มีความคืบหน้า และเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ประเทศสมาชิก WTO หลายประเทศดำเนินการเจรจาจัดทำ FTA ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา
2. ภายใต้กรอบ 1994 WTO-AOA ดังกล่าว ประเทศไทยได้กำหนดให้มีการคุ้มครองสินค้าเกษตร 23 รายการ² ในช่วงปี 1995-2005 โดยในช่วงเวลาดังกล่าว ไทยจึงต้องเร่งปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตรดังกล่าวตามกรอบ WTO โดยจึงต้องลดการอุดหนุนภายในประเทศที่ก่อให้เกิดการเบี่ยงเบนการผลิต-ตลาด (Production-Market Distortion) ซึ่งในจำนวนนี้มีเส้นไหมดิบรวมอยู่ด้วย
3. เมื่อประเทศไทยเริ่มมีการเจรจาจัดทำ FTA ตั้งแต่ปี 2002 ปรากฏว่า การปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตรหลายรายการของไทยยังไม่มี ความคืบหน้าเท่าที่ควรหรือพร้อมที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลมาจากการเปิดตลาดเสรีสินค้าเกษตรทั้งในกรอบ WTO และกรอบ FTA โดยเฉพาะในกรอบ FTA เมื่ออัตราภาษีนำเข้าลดลงจนกระทั่งเป็นศูนย์ควบคู่ไปกับการยกเลิกโควตานำเข้าสินค้าเกษตร (เช่นกรณีเส้นไหมดิบ) ภายในระยะเวลาที่กำหนด กับประเทศที่เป็นคู่เจรจา FTA ได้แก่ จีน (ในกรอบอาเซียน-จีน) อินเดีย (ในกรอบ FTA ไทย-อินเดีย) และเวียดนาม (ในกรอบ AFTA)³ ซึ่งเป็นผู้ผลิตใหม่รายใหญ่ของโลก⁴ ทำให้เส้นไหมดิบที่เคยได้รับการคุ้มครองจากการตั้งกำแพงภาษีและจำกัดโควตานำเข้าของทางการ จำเป็นต้องปรับตัวตลอดห่วงโซ่การผลิต (Local Supply Chain vis-à-vis Global Supply Chain) โดยต้องมุ่งเน้นการแข่งขันที่ต้นทุน คุณภาพและมาตรฐานสินค้าเป็นสำคัญ

* ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณปริยาภาดิช คุณปวีตร จิตเมธากุล คุณวราวุธ เหลืองเมตตากุล จากสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง และ ดร. สฤณีพร และคุณ สมหญิง ชูประยูร จากกรมส่งเสริมการเกษตร ที่มีส่วนช่วยในการจัดทำเอกสารฉบับนี้

¹ รายละเอียดขอเป็นสังเขปปรากฏใน ภาคผนวกที่ 1

² สินค้าเกษตร 23 รายการ ประกอบด้วย (1) น้ำมันดิบ (2) น้ำมันปรุงแต่ง (3) นมผงขาดมันเนย (4) มันฝรั่ง (5) หอมหัวใหญ่ (6) เมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ (7) มะพร้าว (8) เนื้อมะพร้าวแห้ง (9) น้ำมันมะพร้าว (10) กาแฟสำเร็จรูป (11) ชา (12) พริกไทย (13) กระเทียม (14) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (15) ข้าว (16) ถั่วเหลือง (17) ถั่วเหลือง (18) น้ำมันถั่วเหลือง (19) น้ำมันปาล์มและน้ำมันเมล็ดในปาล์ม (20) น้ำตาล (21) ใยสาบ (22) เส้นไหมดิบ และ (23) ลำไยแห้ง ในเวลาต่อมาไทยได้ยกเลิกรายการ ใยสาบ

³ อัตราภาษีศุลกากรที่ทางการจัดเก็บสำหรับการนำเข้าเส้นไหมปรากฏใน ภาคผนวกที่ 2

⁴ ในปี 2003 จีน อินเดีย เวียดนาม เติร์กเมนิสถาน ไทย และบราซิล เป็นผู้ผลิตไหมอันดับที่ 1 ถึง 6 ของโลกตามลำดับ โดยที่จีนมีสัดส่วนถึงร้อยละ 71 ส่วนไทยมีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 1 เพียงเล็กน้อย รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 3.1 ภาคผนวกที่ 3

II. ประเด็น: ไหมสองประเภท

4. ตลอดห่วงโซ่การผลิต นับตั้งแต่การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การสาวไหม การฟอกย้อมสี-ออกแบบลาย ผ้าไหม การทอเป็นผ้าไหม การออกแบบเครื่องแต่งกาย-เคหะสิ่งทอ-ประโยชน์ใช้สอยอื่นๆ ไปจนถึงกระทั่งผลิตภัณฑ์ไหม และจัดจำหน่ายทั้งตลาดในประเทศและตลาดโลก ย่อมมีผู้มีส่วนได้-เสียจากสภาพแวดล้อมและกฎกติกาการค้าโลกที่เปลี่ยนไป
5. เกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเพื่อผลิตเส้นไหมเหลือ (ไหมหัตถกรรม) และเส้นไหมขาว (ไหมอุตสาหกรรม) โรงสาวไหม ผู้ใช้เส้นไหม/ผู้นำเข้าเส้นไหม รวมถึงผู้บริโภค ได้รับผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบจากการทำ FTA (เปิดตลาดเส้นไหม) เนื่องจาก เส้นไหมขาวจากจีน และ เวียดนาม (ต่อไปอาจเป็นอินเดีย) มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่าเส้นไหมที่ทำการผลิตในประเทศไทย ซึ่งพอจะประเมินผลกระทบได้ดัง Matrix

ประเมินผลกระทบต่อเส้นไหมก่อนและหลังการจัดทำ FTA

		เกษตรกร (ต้นน้ำ)	โรงสาวไหม (กลางน้ำ)	ผู้บริโภคเส้นไหม* (ปลายน้ำ)
ก่อน FTA	เส้นไหมเหลือ	บวก	บวก	ลบ
	เส้นไหมขาว	บวก	บวก	ลบ
หลัง FTA	เส้นไหมเหลือ#	บวก/ลบ	บวก/ลบ	บวก/ลบ
	เส้นไหมขาว@	ลบ	ลบ	บวก

หมายเหตุ * ผู้ประกอบการที่นำเข้าเส้นไหม โรงงานทอผ้าไหม โรงงานตัดเย็บผลิตภัณฑ์ไหมขั้นสุดท้าย และ ผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ไหมขั้นสุดท้าย

ผลกระทบอาจเป็นบวก/ลบได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับยุทธศาสตร์ในการปรับโครงสร้างการผลิตว่ามีส่วนในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันไหมไทยตลอดห่วงโซ่การผลิตได้มากน้อยเพียงใด

@ เมื่อราคานำเข้าเส้นไหมขาวถูกกว่าราคาในประเทศ ผู้บริโภคเส้นไหมขาวจึงหันไปนำเข้ามากกว่าที่จะมาซื้อจากผู้ผลิตในประเทศ → ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการต้นน้ำ (เกษตรกร) และกลางน้ำ (โรงสาวไหม)

6. ก่อนมีการทำ FTA ผู้ประกอบการปลายทางน้ำได้รับผลกระทบด้านลบจากมาตรการของรัฐที่มีส่วนทำให้ต้นทุนการผลิตสูงและเป็นการบั่นทอนขีดความสามารถในการแข่งขันผลิตภัณฑ์ใหม่ปลายทางของไทย แต่หลังมีการจัดทำ FTA แม้ผู้ประกอบการที่นำเข้าเส้นไหม (วัตถุดิบ) เพื่อนำมาผลิตเป็นสินค้าส่งออกมีต้นทุนการผลิตที่ลดลง แต่อาจจะต้องเผชิญกับกฎกติกาบางอย่างที่เป็นอุปสรรคในทางการค้า อาทิ กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า มาตรฐานและคุณภาพของสินค้าส่งออก ดังนั้น ผู้ประกอบการ(ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายทาง)ไทยตลอดห่วงโซ่อุปทานจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อให้ผลิตภัณฑ์ใหม่ไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก
7. ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ใช้เส้นไหมเหลือง หรือ ไหมหัตถกรรม บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของไหมไทย แต่ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ผลิตโดยผู้ประกอบการไทยอาจใช้ทั้งเส้นไหมเหลืองและเส้นไหมขาว หรือไหมอุตสาหกรรมทั้งที่ผลิตได้เองในประเทศ และนำเข้าจากต่างประเทศอีกส่วนหนึ่ง เนื่องจากอุปทานเส้นไหมในประเทศมีไม่เพียงพอกับความ需求和ราคาที่สูงกว่าเส้นไหมนำเข้า⁶ ดังนั้น หลังการทำ FTA ผู้ประกอบการที่ปลายทางน้ำจึงได้รับผลกระทบในด้านบวก ในขณะที่ผู้ประกอบการที่กลางน้ำและที่ต้นน้ำ โดยเฉพาะเส้นไหมขาวจะได้รับผลกระทบในด้านลบ ส่วนเส้นไหมเหลือง ผลกระทบอาจเป็นได้ทั้งบวก/ลบ ซึ่งขึ้นอยู่กับยุทธศาสตร์การปรับตัวตลอดห่วงโซ่อุปทาน

III. ทิศทางยุทธศาสตร์/มาตรการรองรับ

8. ทางการจำเป็นต้องลด/ทยอยยกเลิกมาตรการต่างๆ⁷ ที่เป็นการเบียดเบียนการผลิต-ตลาดใหม่และผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยในช่วงเวลาที่ยังพอมีเหลืออยู่จำเป็นต้องเร่งปรับโครงสร้างการผลิตใหม่ทั้งระบบ ซึ่งจะกล่าวต่อไปในส่วนที่เป็นมาตรการ
9. เร่งส่งเสริม/อำนวยความสะดวกในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมใหม่โดยใช้มาตรการดังที่ปรากฏใน **Green Box**⁸

⁵ เป็นมาตรการที่ประเทศผู้นำเข้าใช้ป้องกันมิให้ประเทศที่เป็น FTA Partner นำเข้าสินค้าจากประเทศอื่น (ประเทศที่สาม) เพื่อ Re-export ไปยังประเทศของตน และเป็นการบังคับให้สินค้าของประเทศผู้ส่งออกต้องมี Local Content ตามที่ได้ตกลงกัน ตัวอย่าง ASEAN Cumulative Rule of Origin: CRO ได้สรุปไว้ใน ภาคผนวกที่ 4

⁶ ผู้นำเข้าต้องเสียภาษีและได้รับการจัดสรรโควตานำเข้าซึ่งผูกไว้กับการซื้อเส้นไหมขาวที่ผลิตในประเทศตามสัดส่วนที่ทางการกำหนด ส่วนการนำเข้าไหมที่เกินโควตาต้องเสียภาษีในอัตราที่สูงกว่าปกติ ทั้งนี้ ก็เพื่อคุ้มครองผู้ประกอบการไหมขาวทั้งต้นน้ำและกลางน้ำ

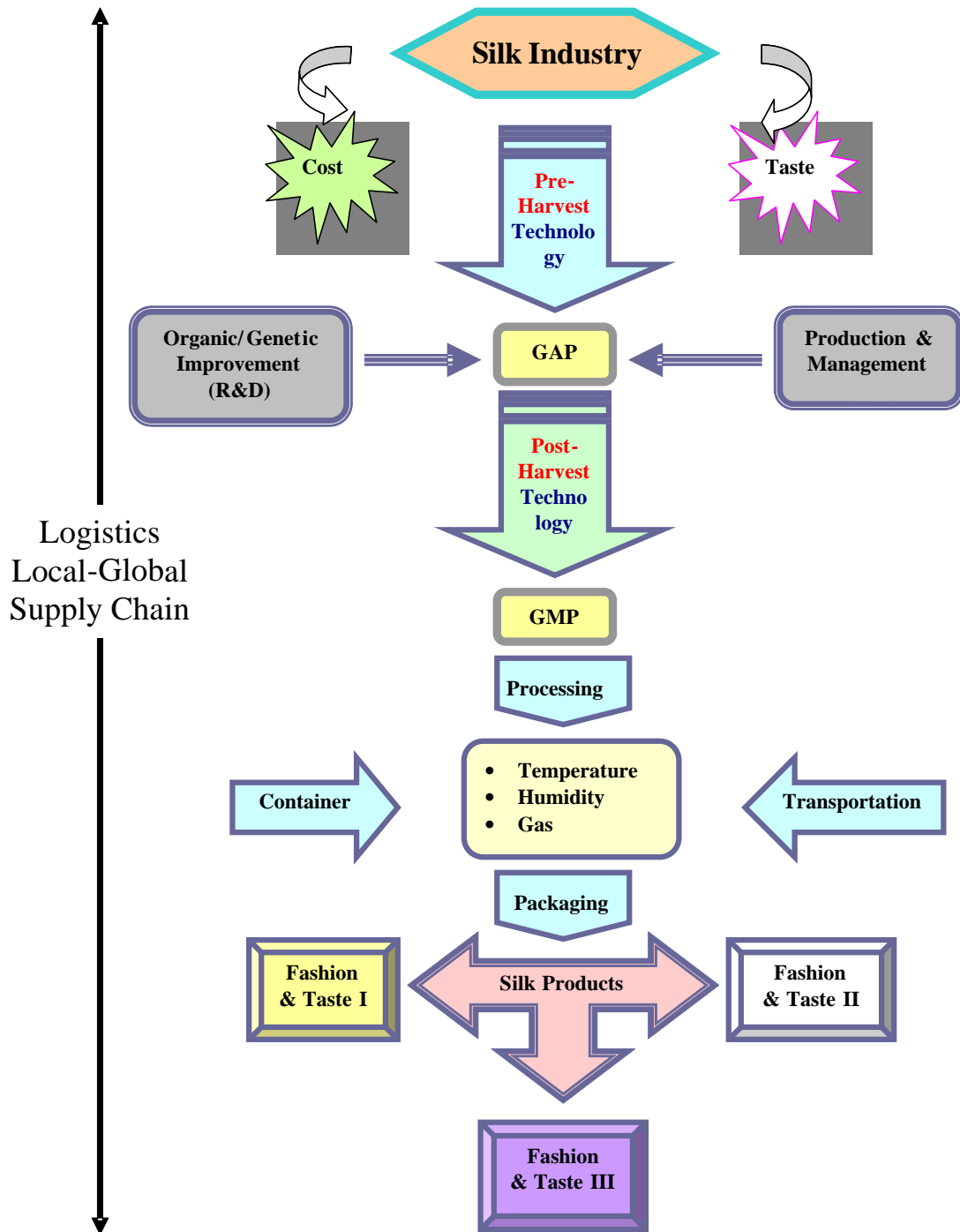
⁷ เป็นมาตรการที่ปรากฏใน Amber Box และ Blue Box โดยจำเป็นต้องติดตามพัฒนาการและทำที่ในการเจรจาการค้าโลกของแต่ละฝ่ายอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ ก็เพื่อประโยชน์ในการปรับตัวของไทย รายละเอียดปรากฏใน ภาคผนวกที่ 1

⁸ ตัวอย่างมาตรการใน Green Box ปรากฏในภาคผนวกที่ 1

10. มาตรการที่จำเป็นมีดังนี้

มาตรการรองรับ/เพิ่มศักยภาพการแข่งขันไหมไทย

- **ขึ้นทะเบียนเกษตรกร** ที่ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเพื่อจัดระดับขีดความสามารถในการผลิต/ปรับปรุงผลผลิตภาพการผลิตและกำหนดมาตรการรองรับ
- **มุ่งเน้น** มาตรการในการจัดการฟาร์ม เพื่อเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตตามแนวทาง Good Agricultural Practice (GAP) ที่เชื่อมต่อกับ Good Manufacturing Practice (GMP) อย่างเป็นระบบ/มีเครือข่ายที่รับช่วงต่อกันได้เป็นลูกโซ่ (Supply/Value Chain Management) ที่สามารถตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานย้อนกลับไปยังต้นน้ำได้ (Traceability)
- ส่งเสริมให้มีการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ตลอดห่วงโซ่อุปทานใหม่ โดยมุ่งเน้นที่ **Pre-Harvesting & Post-Harvesting Technology** เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ไหมไทยให้มีความโดดเด่น/แตกต่างอย่างต่อเนื่องซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการให้การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Right: IPR) ด้วย
- คิดค้น/สร้างตำรับ (Recipe) ผลิตภัณฑ์ไหมที่แปลกใหม่เพื่อสร้าง Product Differentiation (Apparel, Accessories and Furnishings) ในแต่ละ Segment ของตลาด

IV. เส้นไหมไทยในตลาดโลก

11. การค้าเส้นใยประดิษฐ์ในตลาดโลกแบ่งได้เป็น 3 ช่วง
 - **1890-1920s:** เมื่อ Rayon ได้เข้าสู่ตลาดเป็นครั้งแรกจนกระทั่งถึงปี 1920s
 - **1929s-1930s:** เป็นช่วงที่ชี้ให้เห็นว่าการค้า Rayon ดิ้นตัวมาก และถือกำเนิด Nylon อย่างแท้จริงในปี 1930s ส่วนในปี 1940 – 1949 เกิดการเปลี่ยนแหล่งผลิตที่สำคัญโดยสิ้นเชิงเมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้ขีดความสามารถในการผลิตเส้นใยประดิษฐ์ของญี่ปุ่นและเยอรมนีเสียหายอย่างหนัก
 - **1950 – ปัจจุบัน:** เป็นช่วงที่การฟื้นฟูเส้นใยประดิษฐ์และพัฒนาเป็นสิ่งที่ได้ครบสมบูรณ์ดังที่ปรากฏในปัจจุบัน และยังเป็นคู่แข่งที่สำคัญของเส้นใยธรรมชาติ (ฝ้าย ขนสัตว์ และไหม)
12. อย่างไรก็ตาม ในต้นศตวรรษที่ 21 การผลิตและการบริโภคเส้นใยประดิษฐ์ (เช่น Polyester: Rayon, Nylon เป็นต้น) และเส้นใยธรรมชาติ (ฝ้าย ขนสัตว์ และไหม) เพิ่มขึ้นอย่างเชื่องช้า ในขณะที่เดียวกันก็เริ่มตระหนักถึงผลกระทบต่อด้านนิเวศน์วิทยาจากเส้นใยประดิษฐ์/สังเคราะห์ในยุโรปและสหรัฐฯ ทำให้มีการหันเหกลับไปใช้ประโยชน์จากสิ่งทอธรรมชาติมากขึ้น เกิดการผสมใยฝ้าย/ขนสัตว์ หรือไหมเข้ากับใยประดิษฐ์ และเริ่มเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในตลาดโลก แนวโน้มดังกล่าวนี้กระตุ้นให้มีการเพิ่มการผลิตเส้นใยฝ้ายไหม และ เซลลูโลส มากขึ้น⁹

⁹ ฝ้ายได้ขึ้นชื่อว่าเป็น “ราชาแห่งสิ่งทอ” (King of Textile Fiber) ทั้งๆที่เส้นใยประดิษฐ์เพิ่มขึ้นมากกว่าใยฝ้าย แต่ฝ้ายก็ยังคงที่ปรารถนาของผู้บริโภคสิ่งทอทั่วโลก ส่วนไหมก็ยังคงความหรู/สง่างามจึงได้สมญานามว่า “ราชินีแห่งสิ่งทอ” (Queen of Textile Fibers) ไหมต้องการความเป็นเลิศในแต่ละขั้นตอนของการผลิต ไหมคุณภาพจึงเป็นที่ต้องการของตลาด ขึ้นชื่อว่าไหมแล้ว คนทั่วไปมีความรู้สึกว่าเป็นสินค้าที่มีราคาแพง (Premium) แม้ว่าปริมาณการซื้อขายในตลาดโลกมีไม่ถึง 1 % ของสิ่งทอทั้งหมดก็ตาม

13. ปลายศตวรรษที่ 20 เกิดการเปลี่ยนแปลงในอุตสาหกรรมไหมโลก 3 ประการ
- ญี่ปุ่นและเกาหลีค่อยๆเลิกการเพาะเลี้ยงไหมเนื่องจากต้นทุนแรงงานสูงและแรงกดดันจากอุตสาหกรรมไฮเทค ในขณะที่ จีน อินเดีย และ เวียดนาม ดูเหมือนว่าประสบความสำเร็จในการยกระดับผลิตภาพการผลิตไหมมากขึ้น
 - พัฒนาการที่มีเสื้อผ้าไหมที่ด้านรอยยับ/ย่นราคาปานกลางในตลาดและเป็นที่ต้องการของชนชั้นกลางวัยทำงานมากขึ้น โดยเฉพาะผู้หญิง
 - อุปสงค์เสื้อผ้าไหมราคาปานกลางและราคาสูงยังคงเพิ่มขึ้นเนื่องจากความห่วงใยในการปกป้องสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะประเทศอุตสาหกรรมคุมเข้มการใช้สารเคมี/สีย้อมผ้า และให้ความสำคัญกับเส้นใยธรรมชาติมากขึ้น ดังนั้น สิ่งทอธรรมชาติ- ฝ้ายและไหม จึงเป็นที่ต้องการของตลาดอย่างมากในอนาคต
14. สมาคมไหมระหว่างประเทศ (International Silk Association) ได้พยากรณ์ว่าอุปสงค์ผลิตภัณฑ์ไหมในตลาดโลกจะเพิ่มขึ้นจากปัจจัยดังต่อไปนี้¹⁰
- **New Concept:** นับจากปี 1980s ค่านิยมสำหรับเสื้อผ้าไหมที่ใช้สวมใส่ในโอกาสพิเศษและเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยนั้นได้เปลี่ยนไป โดยขณะนี้ เสื้อผ้าไหมนิยมใช้สวมใส่แบบสบายๆหรือแม้แต่เป็นชุดกีฬา
 - **New Products:** รวมไปถึง Thermal Wear ชุดกีฬา ชุดชั้นใน เสื้อเชิ้ต ผ้าฝ้ายที่ด้านรอยยับย่น ในขณะที่ Sand-washed garments ที่นิยมมากในกลางทศวรรษ 1990s ได้สูญเสียส่วนแบ่งการตลาดแล้ว
 - **New Prices:** นับถึงปัจจุบันที่ไหมยังจำกัดอยู่ในวงผู้ใช้ซึ่งเป็นคนกลุ่มน้อยที่มั่งคั่งในสังคม แต่ด้วยกรรมวิธีการผลิตทางอุตสาหกรรมสมัยใหม่ที่ก่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาดที่รวมไปถึงค่าแรงที่ต่ำในประเทศกำลังพัฒนาได้มีส่วนทำให้ราคาผลิตภัณฑ์ไหมลดลงช่วงปี 1990s
 - **New Channels of Distributions:** ไหมไม่ได้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะพิเศษที่มีราคาสูงมากต่อไปอีกแล้ว แต่ปัจจุบันสามารถเห็นและสัมผัสได้มากขึ้นในชั้นวางของตามห้างสรรพสินค้าทั่วไป
 - **New Consumers:** เดิมผ้าไหมจำกัดอยู่ในวงเสื้อผ้าสตรีเป็นส่วนใหญ่ ส่วนบุรุษเพศก็มักจะ เป็นแค่เพียงเน็คไท แต่ปัจจุบัน ผู้ชายสามารถหาเสื้อเชิ้ต กางเกงใน ทีเชิ้ต กางเกงขาสั้น และรายการอื่นๆที่ทำจากไหมธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษได้

¹⁰ จาก R.K. Datta & M. Nanavaty (2005) *Global Silk Industry: A Complete Source Book*, University Publishers, U.S.A.

15. ประเทศที่พัฒนาแล้วมักเป็นผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ใหม่จำนวนมาก¹¹ และจากการที่ประโยชน์ใช้สอยจากใหม่ได้เปลี่ยนไปมากแล้วแต่ก็ยังไม่ได้มีการแยกแยะ หรือ จัดส่วนแบ่งการตลาดให้ชัดเจนระหว่างผลิตภัณฑ์ที่มาจากการใช้ใหม่ ทำให้ Segments ของตลาดใหม่ใหม่ๆที่เกิดขึ้นแล้วยังไม่มีข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกลงในคุณค่าของใหม่ และจำเป็นต้องศึกษาตลาดในเชิงลึกในแง่มุมนี้ต่อไป
16. ฝรั่งเศส อิตาลี และสวิสเซอร์แลนด์ ยังคงแปรรูปใหม่ดิบบนผ้าพันคอ เนคไท และเครื่องสวมใส่ที่ราคาแพงแบบสุดๆ สำหรับสตรีและบุรุษต่อไปตราบนานเท่าที่ลูก้าระดับขุนนางยังปรารถนาที่จะก้าวให้ทันตามแฟชั่นชั้นสูง ในเอเชีย แม้ว่า “kimono” ญี่ปุ่น ได้สูญเสียดตลาดผ้าไหม จากการที่วัยรุ่นญี่ปุ่นลดความนิยมลง แต่ก็กลับมาใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่มากขึ้น จากการที่คนญี่ปุ่นนิยมใส่เสื้อผ้าไหมแบบตะวันตกมากขึ้น ในอินเดีย ผ้าไหมที่ใช้เป็น “sari” ก็ยังคงมีตลาดอยู่ทั้งวัยรุ่นและวัยชราสำหรับการสวมใส่ในงานพิธีกรรมต่างๆ โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ของอินเดียรักไหมประหนึ่งว่าเป็นสิ่งประดับประดา
17. คนที่รัก/อนุรักษ์ไหมจำนวนมากได้ประณามการไหลบ่าเสื้อผ้าที่ทำด้วยไหมหรือไหมผสมราคาถูกว่าเป็นการทำลายสถานะการเป็นราชินีแห่งสิ่งทอ และ เรียกพัฒนาการนี้ว่าเป็น “Vulgarization” แต่ความกลัวดังกล่าวก็ดูเหมือนว่าไม่ได้ทำให้สถานภาพความมีชื่อเสียงของไหมลดลง ตราบเท่าที่ผลิตภัณฑ์ใหม่ยังคงไว้ซึ่งคุณภาพและสร้างมนต์เสน่ห์ให้ผู้บริโภคต่อไป ซึ่งความรู้สึกลงในคุณค่าดังกล่าวสามารถรับประกันด้วยมาตรฐาน ISO 9000 ด้วยการออกแบบเพื่อเสนอและสนองความต้องการของผู้บริโภค
18. ตลาดผลิตภัณฑ์ใหม่ที่สำคัญ
 - สหรัฐฯ ตลาดไหมมีทิศทางเติบโตดีทั้งเสื้อผ้า Accessories และ Furnishings
 - ญี่ปุ่น ในท้ายที่สุดแล้วเป็นผู้บริโภคใหม่ที่เป็น Accessories และเสื้อผ้าเป็นส่วนใหญ่
 - ยุโรป ตลาดไหมส่วนใหญ่จะเป็น Accessories, Furnishings และ เสื้อผ้า
 - จีน เมื่อมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้นก็จะเพิ่มอุปสงค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ในประเทศทุกประเภท
 - อินเดีย ตลาดมีลักษณะคล้ายจีน โดยเฉพาะในกลุ่มคนที่มีอันจะกินจะมีพฤติกรรมเหมือนในยุโรปและอเมริกาเหนือที่นิยมใช้ผ้าไหมมากขึ้น

¹¹ รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 3. 3 ภาคผนวกที่ 3: การผลิต การส่งออก-นำเข้าไหมและผลิตภัณฑ์

V. ข้อเสนอแนะ

19. กติกาการค้าโลกหรือ Rule of the Game ยังไม่นิ่ง ต้องติดตามและปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ในกรณี FTA ที่ไทยกำลังทำอยู่กับประเทศคู่ค้า/คู่แข่งในขณะนี้ ผลกระทบมีทั้งบวกและลบ และไม่ควรมองในระยะสั้นในแง่การเกินดุลหรือขาดดุลการค้า แต่จำเป็นต้องมองให้ยาวไกลในแง่ของความร่วมมือด้านการลงทุนและด้านอื่นๆที่ติดตามมา เมื่อไม่มีกำแพงภาษีและอุปสรรคทางการค้าที่เป็น Non-Tariff Barriers การเคลื่อนย้ายทุนและบุคคล/นิติบุคคล (ที่นอกเหนือไปจากสินค้าและบริการ) ข้ามพรมแดนก็จะเปิดกว้างมากขึ้น
20. การทำ FTA เป็นการขยายตลาดการค้า-การลงทุนหรือขยายอุปสงค์ทั้งในตลาดเดิมที่มีอยู่แล้วและเป็นการเปิดตลาดใหม่ ในขณะเดียวกันก็ต้องมาพิจารณาถึงการปรับตัวทางด้านอุปทานหรือการปรับโครงสร้างการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานทั้งในระดับประเทศ-ระดับ โลกในลักษณะที่เชื่อมต่อถึงกัน (Local-Global Supply Chain) เพื่อให้สินค้าไทยซึ่งในที่นี่คือ **ไทยไทย** ดำรงไว้ซึ่งขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก
21. วิธีการประสานผลประโยชน์และแบ่งเบาภาระร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อุปทานไทย จึงเป็น **โจทย์ใหญ่** ที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันแก้ไข โดยมีองค์กรที่มีตัวแทนของผู้เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมกันบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน **ไทยไทย**
22. ในท่ามกลางกระแสแห่งความเป็นไปภายใต้ Rule of the Game ดังกล่าว ทางออกสุดท้ายในเชิงธุรกิจ มาจบลงที่

“If we cannot beat them, how can we join them?”

ภาคผนวกที่ 1

1994 WTO Agreement on Agriculture (AOA)

ภาคผนวกที่ 1

1994 WTO Agreement on Agriculture (AOA)

➤ แนวปฏิบัติตามกรอบความตกลง AOA มีดังนี้

1. ลดการสนับสนุนภายในประเทศ (Domestic Support) ที่เป็นเหตุให้เกิดการเบี่ยงเบนการค้าร้อยละ 20 โดยเทียบกับค่าเฉลี่ยปี 1986-1988 ซึ่งใช้เป็นฐานในการคำนวณ
2. ลดอัตราภาษีศุลกากรลงร้อยละ 36 โดยคิดจากค่าเฉลี่ยปี 1986-1988 ซึ่งใช้เป็นฐานในการคำนวณ
3. ลดการอุดหนุนการส่งออกร้อยละ 36 ของมูลค่า และ ร้อยละ 21 ของปริมาณจากค่าเฉลี่ยปี 1986-1990 ซึ่งใช้เป็นฐานในการคำนวณ

➤ การอุดหนุนในประเทศ (Domestic Support)¹

1. EU, Japan, US และประเทศที่ร่ำรวยอื่นๆจ่ายเงินประมาณปีละ 200-300 พันล้านดอลลาร์เพื่อสนับสนุนทางการเกษตร
2. AOA ได้กำหนดขั้นตอนเพื่อลดการแทรกแซงภายในประเทศของทางการ โดยได้จัดจำแนกนโยบาย/มาตรการต่างๆที่ทางการนำมาใช้แทรกแซงลงในกล่องสีต่างๆ (Colored Boxes) โดยในแต่ละกล่องมีความหมายดังนี้
 - ✍ **Amber-Box Policy:** เบี่ยงเบนการค้าโดยตรง จากการใช้จ่ายเงินของทางการและเมื่อรวมทุกรายการสินค้าแล้วต้องอยู่ภายใต้พันธกรณีที่ต้องมีการจำกัดวงเงินไว้ไม่เกินจำนวนตามที่ประเทศสมาชิกได้แจ้งไว้กับ WTO

Amber Box: การอุดหนุนที่เป็นการเบี่ยงเบนการผลิต-ตลาด

- มีการจำกัดวงเงินไว้จำนวนหนึ่งและลดลงเป็นลำดับ อาทิ
 - การพยุงราคา (ผลผลิต และปัจจัยการผลิต)
 - การอุดหนุนที่เกี่ยวข้องกับปริมาณและราคา (การชดเชยจากการที่ราคาตลาดตกต่ำ การให้เงินกู้ยืมด้านการตลาด การจ่ายเพื่อต่อกรกับวิกฤตสินค้าเกษตร การสำรอง และการจ่ายให้เกษตรกรโดยตรง)

¹ D. Orden, R. S. Kaukab, and E. Diaz-Bonilla, "Liberalizing Agricultural Trade and Developing Countries", *Trade, Equity, and Development*, Canegie Endowment for International Peace, Issue 6, March 2003, pp. 1-7.

สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

- ✍ **Green-Box Policy:** ไม่ส่งผลกระทบต่อการค้าโดยตรง หรือ ไม่ได้เป็นการชดเชยประโยชน์ทางสังคมและยังได้รับการยกเว้นจากหลักเกณฑ์ด้านการจ่ายดังกล่าว และมักจะก่อให้เกิดผลกระทบที่เป็นการกระตุ้นให้เกิดการผลิตในทางอ้อม

Green Box: การอุดหนุนที่ไม่ส่งผลบิดเบือนการค้า

- การให้บริการทั่วไปแก่เกษตรกร (โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่ง ฯลฯ)
- การสต็อกอาหารเพื่อความมั่นคงปลอดภัยในการบริโภค
- การช่วยเหลือด้านอาหารแก่คนยากจนในประเทศ
- การจ่ายเงินตรงให้แก่เกษตรกรที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิต ราคาและปัจจัยการผลิต
- การประกันรายได้ขั้นต่ำให้แก่เกษตรกร
- การให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความสูญเสียจากภัยธรรมชาติ
- การให้ความช่วยเหลือในการปรับโครงสร้างการผลิต(เลิกอาชีพ/เปลี่ยนอาชีพ)
- การให้ความช่วยเหลือในการปรับโครงสร้างเพื่อทดแทนการเลิกใช้ทรัพยากรเป้าหมาย แต่ยังไม่ออกจากภาคเกษตร
- การให้ความช่วยเหลือในการปรับโครงสร้างการลงทุนและ R&D
- การจ่ายเงินภายใต้โครงการสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ EU กับ US ยังได้บรรลุข้อตกลงระหว่างกันในรอบอุรุกวัยในการกำหนด Blue-Box Policy

- ✍ **Blue-Box Policy:** เป็นการรวมเอาการสนับสนุนการเบี่ยงเบนการค้ากับข้อกำหนดในการจำกัดอุปทานบางอย่างเข้าไว้ด้วยกันโดยไม่อยู่ภายใต้ข้อจำกัดการใช้จ่ายตาม AOA

Blue Box: การอุดหนุนที่เป็นการจำกัดการผลิตส่งผลกระทบต่อการเบี่ยงเบนทางการค้าไม่มาก

- การจ่ายเงินที่ขึ้นตรงกับพื้นที่การผลิต และผลผลิตต่อหน่วยที่กำหนดไว้คงที่ล่วงหน้า
- จ่ายเงินคิดตามสัดส่วนของมูลค่าผลผลิต
- จ่ายเงินสำหรับปศุสัตว์ตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า
- ประเด็นการจำกัดวงเงินและการตัดลด (Caps and Cuts Issues)

สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

นอกจากนี้ ยังเกิด ช่องว่าง (Loophole) หรือ เปิดช่องให้มีการอุดหนุนประเภทที่เรียกว่า **De minimis** ที่เป็นการอนุญาตให้มีการใช้จ่ายในสินค้าที่ยังไม่ได้รับไว้ใน Amber Box และสินค้าที่อาจมีการระบุเพิ่มเติมได้จำนวนหนึ่งซึ่งคิดตามสัดส่วนมูลค่าของการผลิตสินค้าเกษตรทั้งหมด (5 % สำหรับประเทศพัฒนาแล้ว และ 10 % สำหรับประเทศกำลังพัฒนา)

De minimis: การอุดหนุนภายในประเทศอื่นๆ

- การพยุงราคาตลาด
- การอุดหนุนการผลิต หรือ ปัจจัยการผลิต
- ไม่มีข้อกำหนดการลด De minimis สำหรับการสนับสนุนภายในประเทศที่เป็น การเบี่ยงเบนทางการค้าในปีใดๆก็ตาม หากจำนวนเงินโดยรวมของการ สนับสนุนดังกล่าวไม่เกินร้อยละ 5 ของมูลค่าผลผลิตสินค้านั้น
- หากจำนวนเงินที่ใช้ในการสนับสนุนดังกล่าวต่ำกว่าร้อยละ 5 ของมูลค่าผลผลิต ได้รับการยกเว้นโดยไม่ต้องนำไปปรับลดในการให้การอุดหนุน → (AMS: Aggregate Measure of Support)

เป้าหมาย

แต่ละประเทศทยอยลด/เลิกมาตรการที่เป็นการสนับสนุนใน Amber Box และ de minimis ซึ่ง ไปผูกไว้กับการผลิต หรือ ราคา นอกจากนี้ทุกประเทศต้องขจัด Blue Box ออกไปทั้งหมดเพื่อเป็น หลักประกันถึงการจำกัดและการปฏิรูปที่มีประสิทธิผลจากการดำเนินนโยบายที่เป็นกลางทางการค้า โดยเจตนา

การลดการสนับสนุนในประเทศภายใต้กรอบการเจรจาที่มีการอภิปรายที่แคนดุน เม็กซิโก (2003)

ประเด็นที่อภิปราย	ข้อเสนอร่วมของ EU-US	ข้อเสนอของ G-22	ร่างของประธานคณะมนตรีทั่วไป	ร่างแคนดุนที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุง
Amber Box	○ ลด AMS ให้มีนัยสำคัญมากกว่าการลดในรอบอูรุกวัย ○ พยายามมากขึ้นในการลด คชจ. ของประเทศที่ใช้ Box นี้มากๆ ○ ลด คชจ. ใน (Amber + Blue + <i>de minimis</i>) ให้ต่ำกว่าที่ระดับ AMS ปี 2000	○ ลด AMS บนฐานผลิตผลที่เฉพาะเจาะจง ○ พยายามมากขึ้นในการลด คชจ. ของประเทศที่ใช้ Box นี้มากๆ ○ ให้มีการจ่ายเงินคาวนในปีแรก ○ ลดสนับสนุนสินค้าที่สำคัญในตลาดส่งออกให้มากขึ้น ○ ลดผลรวม AMS & <i>de minimis</i>	○ ลด AMS ให้มีนัยสำคัญมากกว่าการลดในรอบอูรุกวัย ○ พยายามมากขึ้นในการลด คชจ. ของประเทศที่ใช้ Box นี้มากๆ ○ ลด คชจ. ใน (Amber + Blue + <i>de minimis</i>) ให้ต่ำกว่าระดับ AMS, Blue Box, & <i>de minimis</i> ปี 2000	○ ลด AMS ให้มีนัยสำคัญมากกว่าการลดในรอบอูรุกวัย ○ พยายามมากขึ้นในการลด คชจ. ของประเทศที่ใช้ Box นี้มากๆ ○ คุมระดับ AMS ในผลิตผลที่เฉพาะเจาะจง ○ ให้มีการจ่ายเงินคาวนในปีแรก ○ ลดผลรวม AMS & <i>de minimis</i>
Blue Box	○ ให้นิยามใหม่เพื่อจำกัดข้อกำหนดการจำกัดการผลิต โดยให้รวมเพียงแค่ คชจ. ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของผลิตผลและพื้นที่ที่ตายตัวและบนปริมาณที่จำกัด ○ คุม คชจ. ไร่ที่ 5% ของมูลค่าการผลิตสินค้าเกษตร	○ ขจัด Blue Box	○ ให้นิยามใหม่เพื่อจำกัดข้อกำหนดการจำกัดการผลิต โดยให้รวมเพียงแค่ คชจ. ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของผลิตผลและพื้นที่ที่ตายตัว และบนปริมาณที่จำกัด ○ คุม คชจ. ไร่ที่ 5% ของมูลค่าการผลิตสินค้าเกษตร และทำให้ลดลง	○ ให้นิยามใหม่เพื่อจำกัดข้อกำหนดการจำกัดการผลิต โดยให้รวมเพียงแค่ คชจ. ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของผลิตผลและพื้นที่ที่ตายตัว และบนปริมาณที่จำกัด ○ คุม คชจ. ไร่ที่ 5% ของมูลค่าการผลิตสินค้าเกษตร และทำให้ลดลง
Green Box	○ ไม่มีการกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลง	○ คุมและ/หรือลด คชจ. ในประเทศพัฒนาแล้ว	○ อภิปรายกฎเกณฑ์ Green Box	○ พิจารณาบททวนกฎเกณฑ์ Green Box
<i>De minimis</i>	○ ลดระดับ คชจ. <i>de minimis</i>	○ ลดระดับ คชจ. <i>de minimis</i> สำหรับประเทศพัฒนาแล้ว	○ ลดระดับ คชจ. <i>de minimis</i>	○ ลดระดับ คชจ. <i>de minimis</i>

ที่มา: ตัดตอนมาจาก T. Josling and D. Hathaway “*This Far and No Farther? Nudging Agricultural Reform Forward*”,

International Economics Policy Briefs, Number PB04-1, November 2004, pp. 1-15.

ภาคผนวกที่ 2

อัตราภาษีนำเข้าไหมดิบ และไหมสำเร็จรูป

จากประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ

ภาคผนวกที่ 2

อัตรานำเข้าไหมดิบ และไหมสำเร็จรูป จากประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ

1. **อินเดีย:** ไหมดิบ และไหมสำเร็จรูป ไม่อยู่ในการเร่งลดภาษี 82 รายการ (Early Harvest Scheme-EHS-) กับ **อินเดีย** ดังนั้น อัตรานำเข้าไหมดิบ และไหมสำเร็จรูปเป็นตาม *WTO rates*
2. **จีน:** อัตรานำเข้าไหมดิบ และไหมสำเร็จรูป จาก**จีน** เป็นไปตามกรอบ *ASEAN-CHINA ETA* ตามตารางข้างล่างนี้

ตอนที่	ตอนย่อยที่	รายการ	อัตราฐาน	ตารางลดอัตรานำเข้า						
			(1/7/03)	2005	2007	2009	2010	2012	2015	2018
			ตามมูลค่า (%)							
50.01	5001.00	รังไหมที่เหมาะสมสำหรับการสาวไหม	9.1	5	5	0	0	0	0	0
50.03		เศษไหม (รวมถึงรังไหมที่ไม่เหมาะสมสำหรับการสาวไหม เศษด้ายไหมและกลุ่มใยที่สางจากเศษวัตถุที่ทำด้วยไหม)								
	5003.10	- ไม่ได้สางหรือหวี	5	5	5	0	0	0	0	0
	5003.90	อื่น ๆ	5	5	5	0	0	0	0	0
50.05	5005.00	ด้ายที่ปั่นจากเศษไหม ไม่ได้จัดทำขึ้นเพื่อการขายปลีก	10	10	5	5	0	0	0	0
50.06		ด้ายไหมและด้ายที่ปั่นจากเศษไหม จัดทำขึ้นเพื่อการขายปลีก รวมทั้งได้ตัวไหม								
	5006.001	--- ไม้ตัวไหม	10	10	5	5	0	0	0	0
	5006.009	--- อื่น ๆ	10	10	5	5	0	0	0	0
50.07		ผ้าทอ ทำด้วยไหมหรือเศษไหม								
	5007.10	- ผ้าทอ ทำด้วยจี๊ไหม	30	20	12	5	0	0	0	0
	5007.90	- ผ้าอื่น ๆ	30	20	12	5	0	0	0	0

ที่มา:กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

3. เวียดนามซึ่งอยู่กรอบ AFTA กัมพูชา ลาวและประเทศอื่นๆ ที่ในกรอบ WTO: อัตราภาษีนำเข้าไหมดิบ และไหมสำเร็จรูป เป็นไปตามข้อมูลดังต่อไปนี้

3.1. ไหมดิบ (ระหว่างไทย กับ ...) -HS 50.02-

ประเภท	ประเภทย่อย	CEPT	รายการ	อัตราอากร			เลขที่	เริ่มใช้	สิ้นสุด
				ตามราคา (%)	ตามสภาพ				
					หน่วย	บาท			
AFTA Rate									
การให้สิทธิประโยชน์ด้านอากรตามความตกลงว่าด้วยการใช้มาตรการกำหนดอัตราอากรรวมเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (อคต.20)									
50.02	5002.000	5002.00.000	ไหมดิบ (ยังไม่เข้าเกลียว)	5.00			ฉบับที่ 1	01/01/2546	31/12/2546
Bilateral Rate									
ความตกลงว่าด้วยการค้าระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา (ทก.2)									
50.02	5002.000	-	ไหมดิบ (ยังไม่เข้าเกลียว)	30 (quota)	-	-	ฉบับที่ 1		
				226	-	-	ฉบับที่ 1	01/01/2547	31/12/2547
ความตกลงว่าด้วยการค้าระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา (ทก.2)									
50.02	5002.000	-	ไหมดิบ (ยังไม่เข้าเกลียว)	30 (quota)	-	-	ฉบับที่ 1		
				226.0	-	-	ฉบับที่ 1	01/01/2547	31/12/2547
WTO Rate									
ความตกลงการค้าเสรีจัดตั้งองค์การการค้าโลกและความตกลงการค้าพหุภาคี (อคต.12)									
50.02	5002.000	-	ไหมดิบ (ยังไม่เข้าเกลียว)	20 (quota)	-	-	ฉบับที่ 3	01/01/2545	
				226.0	-	-	ฉบับที่ 1	01/01/2547	31/12/2547

สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

3.2 ไข่สำเร็จรูป

3.2.1 เศษไข่ (รวมถึงรังไข่ที่ไม่เหมาะสำหรับการสาวไข่ เศษไข่และกลุ่มไข่ที่
 สางจากเศษวัตถุที่ทำด้วยไข่) -HS 50.03-

- 5003.100 – ไม่ได้สางหรือหวี
- 5003.900 - อื่น ๆ

ประเภท	ประเภทย่อย	CEPT	รายการ	อัตราอากร			เลขที่	เริ่มใช้	สิ้นสุด
				ตามราคา (%)	ตามสภาพ				
					หน่วย	บาท			
AFTA Rate									
การให้สิทธิประโยชน์ด้านอากรตามความตกลงว่าด้วยการใช้มาตรการกำหนดอัตราอากรร่วมเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรี อาเซียน (อคต.20)									
50.03	50.03	5002.00.000	ไข่ดิบ (ยังไม่เข้าเกลือ)	5.00			ฉบับที่ 1	01/01/2546	31/12/2546
ลดอัตราอากรตามมาตรา 12									
ความตกลงว่าด้วยการค้าระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา (ทก.2)									
50.02	5002.000	-	- อื่น ๆ	5	-	-	1/2542	01/01/2545	
WTO Rate									
ความตกลงการค้าเขตจัดตั้งองค์การการค้าโลกและความตกลงการค้าพหุภาคี (อคต.12)									
50.03	5003.900	-	- อื่น ๆ	9	-	-	อคต.9	01/01/2547	

3.2.2 ไข่ (นอกจากไข่ที่ป่นจากไข่) ไม่ได้จัดทำขึ้นเพื่อการขายปลีก -HS 50.04-

ประเภท	ประเภทย่อย	CEPT	รายการ	อัตราอากร			เลขที่	เริ่มใช้	สิ้นสุด
				ตามราคา (%)	ตามสภาพ				
					หน่วย	บาท			
AFTA Rate									
การให้สิทธิประโยชน์ด้านอากรตามความตกลงว่าด้วยการใช้มาตรการกำหนดอัตราอากรร่วมเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรี									

สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

อาเซียน (อต.20)									
50.04	5004.000	5004.00.000	ด้ายไหม (นอกจากด้ายที่ปั่นจากเศษไหม) ไม่ได้จัดทำขึ้นเพื่อการขายปลีก	5.00			ฉบับที่ 1	01/01/2546	31/12/2546

3.2.3 ด้ายที่ปั่นจากเศษไหม ไม่ได้จัดทำขึ้นเพื่อการขายปลีก -HS 50.05

ประเภท	ประเภทย่อย	CEPT	รายการ	อัตราอากร			เลขที่	เริ่มใช้	สิ้นสุด
				ตามราคา	ตามสภาพ				
				(%)	หน่วย	บาท			
AFTA Rate									
การให้สิทธิประโยชน์ด้านอากรตามความตกลงว่าด้วยการใช้มาตรการกำหนดอัตราอากรร่วมเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (อต.20)									
50.05	5005.000	5005.00.001	ด้ายที่ปั่นจากซี่ไหม	5.00			ฉบับที่ 1	01/01/2546	31/12/2546
		5005.00.002	ด้ายที่ปั่นจากเศษไหม นอกจากซี่ไหม	5.00			ฉบับที่ 1	01/01/2546	31/12/2546

3.2.4 ด้ายไหมและด้ายที่ปั่นจากเศษไหม จัดทำขึ้นเพื่อการขายปลีก รวมทั้ง ใส่ตัวไหม -HS 50.06-

- 5006.001 --- ใส่ตัวไหม

ประเภท	ประเภทย่อย	CEPT	รายการ	อัตราอากร			เลขที่	เริ่มใช้	สิ้นสุด
				ตามราคา	ตามสภาพ				
				(%)	หน่วย	บาท			

สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

AFTA Rate									
การให้สิทธิประโยชน์ด้านอากรตามความตกลงว่าด้วยการใช้มาตรการกำหนดอัตราอากรร่วมเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (อต.20)									
50.06	5006.001	5006.00.100	--- ไม้ตัวใหม่	5.00			ฉบับที่ 1	01/01/2546	31/12/2546
ลดอัตราอากรตามมาตรา 12									
ความตกลงว่าด้วยการค้าระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา (ทก.2)									
50.06	5006.001	-	--- ไม้ตัวใหม่	10	-	-	1/2542	01/01/2545	

- 5006.009 --- อื่น ๆ

ประเภท	ประเภทย่อย	CEPT	รายการ	อัตราอากร			เลขที่	เริ่มใช้	สิ้นสุด
				ตามราคา (%)	ตามสภาพ				
					หน่วย	บาท			
AFTA Rate									
การให้สิทธิประโยชน์ด้านอากรตามความตกลงว่าด้วยการใช้มาตรการกำหนดอัตราอากรร่วมเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (อต.20)									
50.06	5006.009	5006.00.901	ด้ายไหม	5.00			ฉบับที่ 1	01/01/2546	31/12/2546
		5006.00.909	อื่น ๆ	5.00			ฉบับที่ 1	01/01/2546	31/12/2546

ภาคผนวกที่ 3

การผลิต การส่งออก-นำเข้าไหมและผลิตภัณฑ์

ภาคผนวกที่ 3

การผลิต การส่งออก-นำเข้าใหม่และผลิตภัณฑ์

ตารางที่ 3.1: การผลิตใหม่ดิบและเศษใหม่ของโลก ระหว่างปี 2542-2546 (ตัน)

ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546	สัดส่วนปี 2546 (%)
โลก	97,403	106,976	132,478	132,478	132,433	100
จีน	70,201	78,201	94,201	94,201	94,201	71.13
อินเดีย	15,544	15,197	15,000	15,000	15,000	11.33
เวียดนาม	780	3,000	10,000	12,124	12,124	9.15
เยอรมนี	5,000	4,100	5,000	4,500	4,500	3.4
ไทย	1,000	955	1,510	1,550	1,550	1.17
บราซิล	1,554	1,389	1,484	1,450	1,450	1.09
อื่นๆ	3,341	4,134	5,283	3,653	3,608	2.67

ที่มา: FAO รวบรวมโดย ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มีนาคม 2548

ตารางที่ 3.2: มูลค่าการส่งออกใหม่ของโลกจำแนกตามพิกัดในปี 2547

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

พิกัด/ปี	รายการสินค้า	ประเทศที่ส่งออก
5001	รังไหม	จีน 30.2% บราซิล 20.8% ออสเตรเลีย 16.9% เนเธอร์แลนด์ 8.7% สหรัฐฯ 6.0% (มูลค่าส่งออกรวม 8.42 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
5002	เส้นไหมดิบ	จีน 89.1% เยอรมนี 3.3% อิตาลี 3.2% โรมาเนีย 2.4% ฮังการี 0.5% (มูลค่าส่งออกรวม 510.54 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
5003	เศษไหม	จีน 54.0% เยอรมนี 19.7% สหรัฐฯ 7.0% บราซิล 5.4% ญี่ปุ่น 2.8% (มูลค่าส่งออกรวม 90.49 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
5004	ด้ายไหมที่มีได้ผลิตเพื่อจำหน่ายปลีก	จีน 39.4% บราซิล 25.1% เยอรมนี 9.4% อิตาลี 8.6% โรมาเนีย 5.1% (มูลค่าส่งออกรวม 384.21 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
5005	ด้ายไหมที่ปั่นจากเศษไหมมิได้ผลิตเพื่อจำหน่ายปลีก	จีน 60.2% ฮังการี 26.4% อิตาลี 3.0% ไทย 2.3% สวิตเซอร์แลนด์ 1.7% (มูลค่าส่งออกรวม 288.51 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
5006	ด้ายไหมเพื่อจำหน่ายปลีก	จีน 44.1% อินเดีย 12.9% เยอรมนี 12.3% อิตาลี 10.2% ฮังการี 4.1% (มูลค่าส่งออกรวม 32.49 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
5007	ผ้าไหมที่ทำจากไหมหรือเศษไหม	จีน 24.4% อิตาลี 17.2% ฮังการี 11.2% อินเดีย 10.7% เกาหลี 7.2% (มูลค่าส่งออกรวม 3,052.34 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
รวมพิกัด 50	ไหม	จีน 35.8% อิตาลี 13.2% ฮังการี 9.7% อินเดีย 7.6% ฝรั่งเศส 6.6% (มูลค่าส่งออกรวม 4,443.29 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ที่มา: UN ปี 2547 รวบรวมและประมวลผลโดยสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง 30 พค. 2548

ตารางที่ 3.3: มูลค่านำเข้าใหม่ของโลกจำแนกตามพิกัดในปี 2547

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

พิกัด/ปี	รายการสินค้า	ประเทศที่นำเข้า
5001	รังไหม	ญี่ปุ่น 38.5% จีน 16.1% ไอร์แลนด์ 15.0% บังกลาเทศ 12.4% ฮ่องกง 7.8% (มูลค่านำเข้ารวม 8.65 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
5002	เส้นไหมดิบ	อินเดีย 29.2% อิตาลี 19.8% ญี่ปุ่น 16.2% เกาหลีใต้ 12.7% โรมาเนีย 6.8% (มูลค่านำเข้ารวม 462.55 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
5003	เศษไหม	อิตาลี 28.6% เยอรมนี 20.8% ญี่ปุ่น 12.9% จีน 9.8% สวิตเซอร์แลนด์ 6.2% (มูลค่านำเข้ารวม 107.10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
5004	ด้ายไหมที่มีได้ผลิตเพื่อจำหน่ายปลีก	อิตาลี 28.4% ญี่ปุ่น 22.8% เยอรมนี 15.3% อินเดีย 6.3% ฮ่องกง 4.3% (มูลค่านำเข้ารวม 34.99 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
5005	ด้ายไหมที่ปั่นจากเศษไหมมิได้ผลิต เพื่อจำหน่ายปลีก	ฮ่องกง 49.5% ญี่ปุ่น 20.2% อิตาลี 8.1% เกาหลีใต้ 6.0% เยอรมนี 3.7% (มูลค่านำเข้ารวม 230.60 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
5006	ด้ายไหมเพื่อจำหน่ายปลีก	สหรัฐฯ 13.2% อินเดีย 10.9% ฝรั่งเศส 8.0% เกาหลีใต้ 7.8% สหราชอาณาจักร 6.8% (มูลค่านำเข้ารวม 28.40 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
5007	ผ้าไหมที่ทำจากไหมหรือเศษไหม	สหรัฐฯ 24.9% ฮ่องกง 13.3% ฝรั่งเศส 6.8% เยอรมนี 5.7% จีน 5.7% (มูลค่านำเข้ารวม 3,124.74 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
รวม 50	ไหม	สหรัฐฯ 18.1% ฮ่องกง 12.5% อิตาลี 9.5% ญี่ปุ่น 7.9% ฝรั่งเศส 7.6 % (มูลค่านำเข้ารวม 4,394.95 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ที่มา : UN ปี 2547 รวบรวมและประมวลผลโดยสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง 30 พค. 2548

ตารางที่ 3.4: ปริมาณและมูลค่านำเข้าไหมทุกประเภทของไทย ปี 2537-2546

หน่วย : ปริมาณ (ตัน)

มูลค่า (พันดอลลาร์สหรัฐ)

ปี	รังไหม พิกัด 5001		เศษไหม พิกัด 5003		เส้นไหมดิบ พิกัด 5002		เส้นด้ายไหม				ผ้าไหม พิกัด 5007		มูลค่า นำเข้า รวม 5001- 5007
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ด้ายไหม พิกัด 5004		ด้ายไหมปั่นพิกัด 5005และ5006		ปริมาณ	มูลค่า	
							ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า			
2537	9.0	69.0	1,355.0	5,320.6	188.0	4,734.0	211.0	5,270.5	11.0	205.5	2.0	160.9	15,760.5
2538	58.7	383.0	1,217.0	5,155.3	224.9	6,262.0	215.0	5,841.2	18.0	283.5	38.0	2,141.1	20,066.1
2539	298.6	1,866.0	1,062.0	4,842.7	203.5	4,669.9	227.8	6,074.4	26.0	387.1	24.8	1,469.6	19,309.7
2540	65.7	517.0	1,112.0	5,866.9	94.2	2,365.3	226.3	4,194.9	3.5	147.8	22.7	141.2	13,233.1
2541	19.5	90.3	1,917.0	11,586.9	51.3	1,265.1	83.0	2,329.2	8.8	167.7	20.8	722.5	16,161.7
2542	30.7	131.7	2,155.0	9,351.0	75.3	1,529.5	148.2	3,649.3	10.8	250.7	332.1	1,659.4	16,571.6
2543	10.3	56.5	1,692.0	5,898.3	138.6	3,133.3	189.8	4,654.8	36.4	209.9	148.6	2,052.6	16,005.4
2544	45.3	220.7	1,535.0	7,611.7	134.2	3,228.3	210.8	5,461.0	35.2	139.1	45.4	1,880.3	18,541.1
2545	7.2	45.9	1,052.0	3,833.1	48.0	820.7	185.9	3,732.8	0.4	23.8	24.6	1,279.5	9,735.8
2546	-	-	627.0	2,181.9	27.2	363.9	297.7	5,216.7	9.8	289.8	67.9	2,748.1	10,800.4

ที่มา สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ข้อมูลปริมาณปี 2537-2546 และมูลค่าปี 2537-2540) World Trade Atlas (ปี 2541-2546) รวบรวมโดยศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มีนาคม 2548

ตารางที่ 3.5: ปริมาณและมูลค่าการส่งออกใหม่ทุกประเภทของไทย ปี 2537-2546

หน่วย : ปริมาณ (ตัน)
มูลค่า (พันเหรียญสหรัฐ)

ปี	รังไหม พิกัด 5001		เศษไหม พิกัด 5003		เส้นไหมดิบ พิกัด 5002		เส้นด้ายไหม				ผ้าไหม พิกัด 5007		มูลค่า ส่งออก รวม 5001- 5007
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ด้ายไหม พิกัด 5004		ด้ายไหมปั่น พิกัด 5005และ5006		ปริมาณ	มูลค่า	
							ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า			
2537	12.9	143.9	427.0	3,464.4	0.2	14.8	285.0	6,254.7	215.0	4,857.2	206.1	17,194.7	31,929.7
2538	4.2	50.5	454.8	4,279.1	-	-	17.5	414.9	408.5	9,093.8	184.4	16,011.0	29,849.3
2539	44.7	389.2	296.3	3,364.7	4.8	87.4	31.1	693.8	617.7	14,400.5	161.2	15,206.2	34,141.8
2540	5.2	73.7	334.1	2,778.9	2.8	105.2	0.9	10.1	495.0	11,769.2	164.4	17,877.3	32,614.4
2541	6.0	85.5	262.1	3,483.2	2.7	95.7	4.5	40.9	237.6	5,723.4	154.0	13,637.4	23,066.1
2542	0.2	1.0	281.0	4,224.3	7.9	362.3	9.7	60.3	379.0	8,462.8	145.5	13,377.4	26,488.1
2543	0.2	0.8	699.6	4,152.5	0.4	16.5	44.4	112.9	631.8	10,507.3	177.3	15,363.5	30,153.5
2544	0.2	2.0	271.4	3,299.9	0.2	7.2	16.0	5.1	498.9	7,935.0	159.2	13,780.5	25,029.7
2545	-	-	177.7	2,067.9	0.1	5.7	16.3	6.9	287.9	6,449.2	181.9	12,886.3	21,416.0
2546	-	-	106.6	382.5	1.2	29.6	1.0	16.9	322.9	6,623.6	159.2	12,340.3	19,392.9

ที่มา สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ข้อมูลปริมาณปี 2537-2546 และมูลค่าปี 2537-2540) World Trade Atlas (ปี 2541-2546) รวบรวมโดยศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มีนาคม 2548

ภาคผนวกที่ 4

“กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าแบบสะสมของอาเซียน”

(ASEAN Cumulative Rules of Origin: CRO)

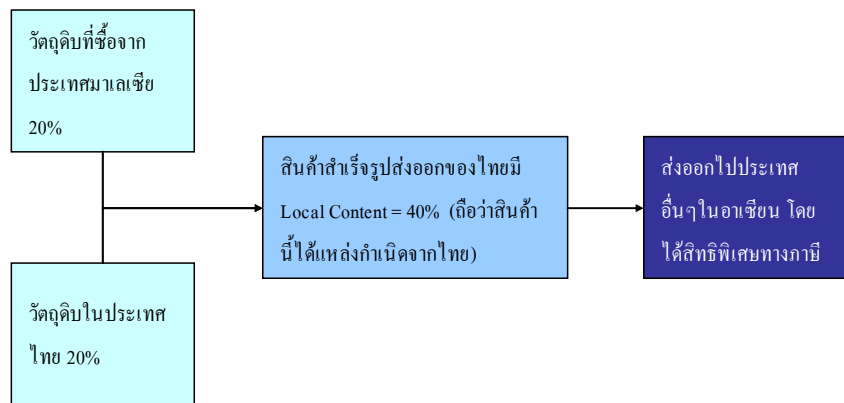

ภาคผนวกที่ 4

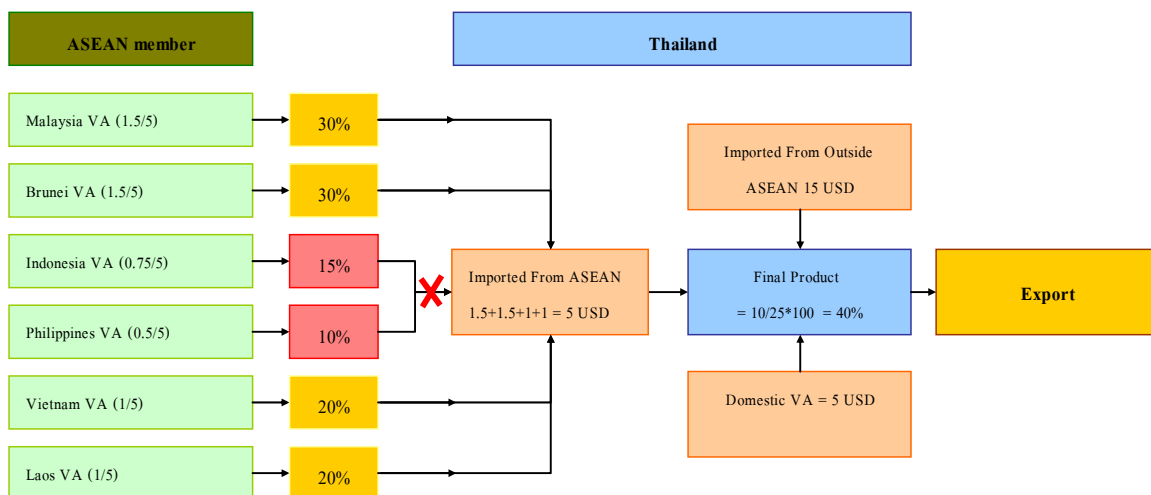
“กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าแบบสะสมของอาเซียน”

(ASEAN Cumulative Rules of Origin: CRO)

- **CRO:** ประเทศสมาชิกอาเซียนใดที่นำเข้าสินค้าที่มีคุณสมบัติถูกต้องตามข้อกำหนดในเรื่องแหล่งกำเนิดฯ ตามความตกลงของอาเซียนแล้ว¹ เมื่อใช้สินค้านั้นเป็นวัตถุดิบเพื่อผลิตสินค้าส่งออกสามารถใช้สัดส่วนวัตถุดิบที่นำเข้าจากประเทศในสมาชิกอาเซียนมาคำนวณสะสมร่วมกับสัดส่วนวัตถุดิบในประเทศตนได้ เช่น

- **Partial Cumulative Rule of ASEAN (PCR)** เป็นหลักเกณฑ์ที่ขณะนี้อาเซียนรับหลักการแล้ว โดยอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ที่ว่าวัตถุดิบที่จะนำมาสะสมได้ต้องมี **Local Content** อย่างน้อย 20% โดยการสะสมให้สะสมตามเปอร์เซ็นต์ที่มีอยู่จริงจนครบ 40% ตัวอย่างเช่น

¹ วัตถุดิบที่นำมาสะสม ก่อนนำมาสะสมจะต้องมีคุณสมบัติได้แหล่งกำเนิดในประเทศนั้นก่อน จึงจะสามารถนำวัตถุดิบนั้นมาทำการสะสมได้

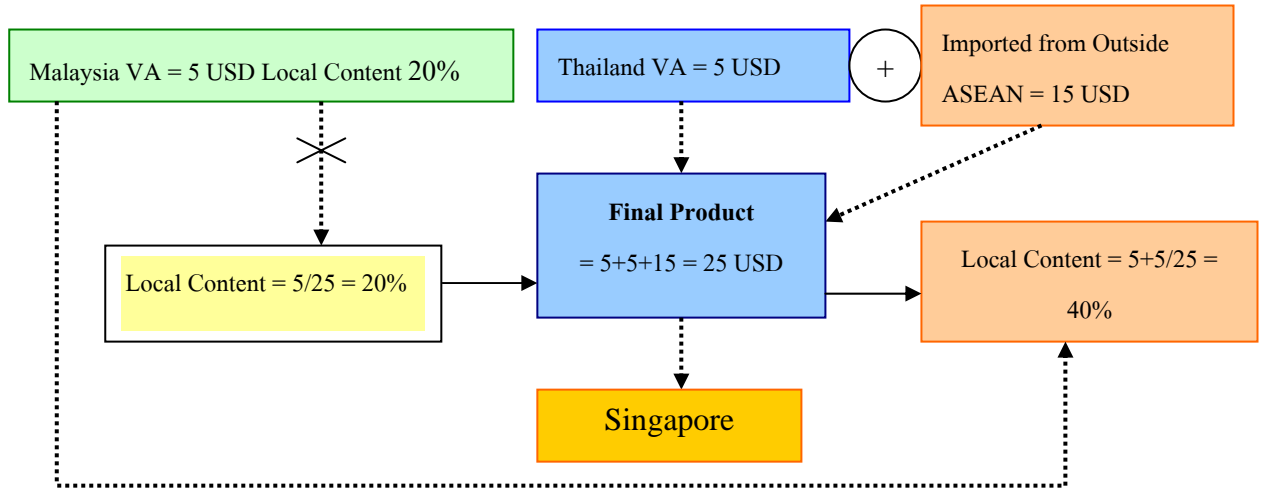

เปรียบเทียบหลักเกณฑ์ว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าสะสมแบบเดิม และแบบใหม่

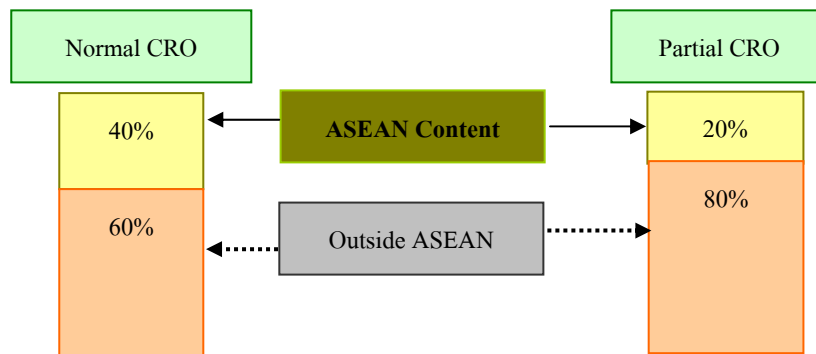
หลักเกณฑ์แบบเดิม	หลักเกณฑ์แบบใหม่
หลักเกณฑ์ CRO แบบ Full คือ Local Content ของ ASEAN ที่นำมาสะสมได้ต้องไม่ต่ำกว่า 40%	หลักเกณฑ์ CRO แบบ Partial คือ ถ้าการคำนวณมูลค่าวัตถุดิบของอาเซียนในสินค้าได้น้อยกว่า 40% ให้ใช้สัดส่วนมูลค่าวัตถุดิบของ ASEAN ตามความเป็นจริง ในการคำนวณสัดส่วนวัตถุดิบในประเทศ

กรณีไม่ได้ Origin ตามเกณฑ์เดิม

กรณีได้ Origin ตามเกณฑ์ใหม่

สรุป

ข้อดีของ CRO แบบใหม่	ข้อเสียของ CRO แบบใหม่
เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับประเทศขนาดใหญ่และมีวัตถุดิบมาก เพิ่มปริมาณการค้าในภูมิภาค เนื่องจากสามารถนำวัตถุดิบที่มี ASEAN Content น้อยกว่าร้อยละ 40 มาใช้ในการคำนวณหา ASEAN Content ในการผลิตขั้นต่อไป ธุรกิจขนาดเล็กและกลางมีโอกาสดำเนินการค้ามากขึ้น	ทำให้การใช้สัดส่วนวัตถุดิบที่ผลิตในอาเซียนโดยรวมลดลง เปิดโอกาสให้ปลอมแปลงแหล่งกำเนิดสินค้าได้ง่าย เพราะมีเอกสารที่เกี่ยวข้องมาก และตรวจสอบยาก ไม่สนับสนุนให้มีการผลิตทั้งวงจร เพราะสามารถซื้อสินค้าชิ้นกลางจากประเทศนอกอาเซียน